

זעת חקנים

עלון שבועי להגדלת רוממות התורה ולומדיה, והחדרת השקפה טהורה ואמתית לכל אחד מישראל

גליון מס': 292 פרשת וילך-שבת שובה, שבת קודש ו' תשרי תש"פ (5 באוקטובר 2019 למניין)

בנשיאות מורנו הרב חיים רבי שליט"א

כניסה	יציאה	ר"ת
18:03	18:57	19:34
18:06*	18:56	19:37
17:51	18:57	19:33
18:03	18:57	19:35
*לנוהגים 40 דק' 17:46		

"לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה"

בס"ד

סגולה טובה לשנה טובה - בדוק ומנוסה!

המשא המרכזי

מורנו הרב שליט"א

קושייה חזקה מאד מאד

הפלא הגדול כאשר מתאמצים מאד בנושא הכשרות שיהיה מהדרין ולפעמים מבקשים להיות מהדרין מן המהדרין, ובודאי עושים בזה קידוש ה' גדול ורואים כאן כבוד שמים וגם עבודת ה' בדרגות גבוהות, והכל חומרא בעלמא. ולא מוכנים לסמוך על היתרים ועל עיקר הדין ועל פוסק גדול ובעל הוראה מובהק, אשר ידוע שניתן לסמוך עליו לכתחלה. ומאידך, בין אדם לחבירו, אשר כל פרט ופרט אשר קשור לענין, יתכן שנכנסים לחשש איסור תורה וחשש לעבירות נוספות כמו "לא תקם" (ויקרא יט, יח), "לא תטר" (ספ, "לא תשנא" ספ, ספ, "לא תונג" (ספ כה, יז), וכן הפסוק: "ועשית הישר והטוב" (דברים ג, יח), וזה כמו משחק באש. וזה הרבה יותר מהמהדרין בכשרויות וגם הבטחה של חז"ל הקדושים - "מעבירין כל פשעיו". וגם זוכה ומקדש שם שמים ומראה לכל העולם שמאמין באמונה שלימה שהכל מהשמים בלבד, כמו דוד המלך ע"ה שאמר על שמעי בן גרא: "ה' אִמַר לוּ קָלָל אֶת דָּוִד" (שמואל ב טו, יז), וקשה מאד למצוא חסידים ואנשי מעשה בעניינים של בין אדם לחבירו. וזה פלא פלאות באמת, קושייה חזקה מאד מאד.

השכל וההיגיון מאשרים זאת

ובעומק יותר, להגיע להשגה הזאת ניתן על ידי שמתבונן תמיד שהתפקיד שלנו לקדש שם שמים, להרבות כבוד שמים בעולם, וכן אמונה שלימה שזה ניסיון מהשמים כיצד נתנהג. ומחשבות אלו מביאות כח תמיד למחול ולסוּח ולקדש באמת שם שמים. וזה מצוה כל רגע ורגע, ועל הכל הבטחה מה' יתברך, אשר הכל קצוב מראש השנה עד ראש השנה (יב"ט טו), כלומר, כל הכבוד, כל ההצלחות, כל ההנאות, כל הפרנסה, כל צורכי הגוף הגשמיים, הכל קצוב מראש השנה. אז בודאי שלא יתכן נזק, הפסד, צער, חולשה או כל בעיה אחרת, אלא אדרבא יש כאן קמיע גדול, קמיע של ה' יתברך, קמיע של חז"ל הקדושים שלמדו כן מהנביא מיכה (ויקראים פסוקים אלו בהפניה של יום הדין), וזוהי בכך לשנה טובה ומבורכת ברוחניות ובגשמיות.

ובראש השנה צריך להיות בחרדה ופחד, כי זה קובע לכל השנה, ולפעמים לכמה שנים (ענין משיב סי תפ"א סק"ח), וכל השנה מצוה להיות אדיש ורוגע ועובד ה', ולא מתרגש ולא נבהל מכלום, אלא מתרגש ונבהל אך ורק מהתורה, מהמצוות, מעניית קדיש, קדושה ו"ברכו". ובראש השנה להיות בחרדות גדולות, כי זה קובע לכל השנה. וכשיש קבלות טובות של בין אדם לחבירו, זה שווה מיליונים יותר מכל ההידורים שבעולם, ויש להתבונן בזה מאד מאד.

בסיכום: מומלץ לכולנו לעשות חשבון נפש כדי להגיע להשגות גדולות באהבת ישראל וכולנו בהצלחה לשנה טובה, והלואי שנזכה לכך.

הגאון הורסת אותו והוא יודע שהוא בבעיה קשה ויודע שחז"ל קוראים לו "בעל מום" (מגילה כט), ועדיין לא מתגבר. וכן תאות אכילה וכן תאות ממון וגם כל מיני בעיות, ויכוחים וקפידות למיניהם של בין אדם לחבירו שעדיין צדיק זה או איש חרדי זה טרם מצליח להתגבר עליהם.

ובסיעתא דשמיא יום בהיר ונהדר הגיע למקום מסוים, והחכם והמגיד והדרשן במקום שאותו צדיק שמע ממנו דברי תורה וחיוק במיוחד על בין אדם לחבירו, לא על כשרויות למיניהם ולא על כל מיני חומרות למיניהם. ושמע מהחכם בדברי תורה שיתכן לעבור על איסורי דאורייתא ממש בין אדם לחבירו ואפילו לעשות לפני משורת הדין זה מדאורייתא (ענין גמ' ב"ב ל' וכו' ב"מ פ' במעשה של רבא בר כהנא), ומאז חזר בתשובה ודקדק מאד מאד להיות מהדרין מן המהדרין בין אדם לחבירו. ובעל תשובה זה יכול כעת לומר וידוי להודות ולהתוודות לפני ה' יתברך, "ומוֹדָה וְעֵזָב יָרְקָם".

הסגולה הגדולה

ומכאן ראייה שזו הסגולה הטובה ביותר בעולם לדקדק ולהיזהר ולהחמיר ולהדר ולהתעלות ולהתקדם שנה בשנה על מצוות של בין אדם לחבירו. וכמובן, שזה לא חכמה להיזהר ולהתעלות בין אדם לחבירו על אלה שעושים לו כבוד ויודעים להחניף לו, ובמקרה כזה אין סיבה לשנוא ולהקפיד, אז פשוט שאוהבים זה לזה. אלא העבודה הגדולה צריך שתהיה בין אדם לחבירו כאשר חבירו מבוזה ומשפילו ומסית נגדו ועוד כל מיני מרעין בישין, רחמנא ליצלן, ובאופן כזה מתפלל להצלחתם לשנה טובה והצלחה ושאר הברכות שבתורה. וזה הניסיון והעבודה לקדש שם שמים ולהתפלל עליהם לשנה טובה ולקידוש ה'. והוא מתקדם ומרבה באהבה ומשיב טוב תחת רעה, ובודאי זה עושה בשמים רעש גדול מאד.

המעביר על מידותיו מעבירין ממנו כל פשעיו

ומפורש בגמרא (כ"ה ז), כל המעביר על מידותיו, מעבירין ממנו כל פשעיו. כלומר, כאשר אדם נפגע ונעלב קשות, והפוגע והמעליב עושה כן בכוונה תחילה, במזיד ובמרד להציק לו על לא עוול בכפו, והנעלב הזה מאמין באמונה שלימה שהכל נהיה בדברו, הכל מהשמים, ומוחל וסולח מכל הלב. ויותר מזה, גם מתפלל ומכוון עליהם בתפילה לשנה טובה, ואין יהודי אחד בעולם אשר הנפגע הזה מקפיד עליו, זה נקרא "מעביר על מידותיו" ומקבל שכר מהשמים באותו רגע ומעבירין ממנו כל פשעיו. כלומר, גם עבירות שעשה במזיד מוחלים וסולחים לו מהשמים מידה כנגד מידה (ענין משיב בשיעור סי סק"ח).

נוסח הוידוי שלוש מלים בלבד

הרמב"ם (כ"פ ס' מהלכות תשובה) מלמד אותנו על מעלת הוידוי, קצר ולענין, שלוש מלים בלבד: "חטאתי, עויתי, פשעתי". ומוסיף הרמב"ם, על כל חטא שעשה, גם בין אדם לחבירו, ושילם ופיסס וביקש ממנו מחילה ומחל לו, צריך גם לומר וידוי לפני ה' יתברך, עיין שם. כלומר, כאשר הזיק ממון חבירו, אפילו בשוגג, משלם כל הנזק, אדם מועד לעולם (כ"ק טו), ומפייסו על הצער ועוגמת הנפש (ספ טז), ואחר כך וידוי לפני ה' יתברך. ומכאן לומדים חז"ל הקדושים, כל עבירה של בין אדם לחבירו, יש בזה גם עבירה של בין אדם למקום, והדברים נוראים!

אין קשר בין וידוי לחזרה בתשובה

משמע מהרמב"ם (מהלכות תשובה פ"ק ה"ח) שאומר עיקר הוידוי "אבל אנחנו חטאנו", עיין שם. וכך פסק הרמ"א (כ"פ ס"ג ס"ג), ומכאן עצם האמירה של הוידוי "חטאתי" כמו שאומר "טעיתי", הרי זה עיקר הוידוי. ומשמע גם שצריך לומר כל פעם וכל שעה שנכשל, ולא להמתין לתפילה הסמוכה ולא להמתין לחזרה בתשובה, אלא בראש ובראשונה לומר וידוי. וזהו שמרשיע את עצמו, בבחינת "כי אמת עשית ואנחנו הרשענו" (מנחות ט, ג), כלומר, ה' יתברך אמת, התורה אמת, קיום המצוות אמת והיסורים אמת, וזה מגיע לנו, כי אנחנו הרשענו. וכשאומר "חטאתי", הרי זה מצדיק את ה' יתברך ומרשיע את עצמו. וזה וידוי דברים ויש כאן מצות עשה (תנאים מהלכות תשובה פ"א ה"א), וזה לא קשור ממש לחזרה בתשובה שלימה.

מהו חזרה בתשובה?

"חזור בתשובה", פירושו שלאחר אמירת הוידוי מכל הלב הוא מתחיל להיות בהשגות רוחניות. כלומר, מתחיל להתעלות ולהתקדם. עצם העלייה הרוחנית והשאפה לכך וההנהגות המעשיות שעושה לעצמו מכאן והלאה, הרי זה בעל תשובה. ולכאורה אדם צדיק ומושלם שנכשל בעבירה, נכון שמהרהר ועושה וידוי, כמו על כעס וגאווה וכיוצא באלו, אבל לא ניכר עליו החזרה בתשובה, כי הוא תמיד בעלייה רוחנית, בבחינת "בני עליה" (סוכה מה:), צריך לומר שבאמת היסוד בזה על פי מה שמבואר בספר "שערי תשובה" לרבינו יונה גירונדי (שני א, אות יא), שכאשר נכשל באופן חד פעמי, כלומר פעם אחת בעבירה מסוימת, עצם הוידוי כבר מכפר לו לגמרי, בבחינת "מוֹדָה וְעֵזָב יָרְקָם" (מגילה כט, יז), ורק מי שנמשך בחטאו זמן רב, אז הוידוי עצמו חלש מאד, כי עדיין יש בו שורשים קשים ונוראים של עבירה מסוימת, ואיש כזה לפני הוידוי מהרהר בתשובה ומתקן מעשיו על ידי לימוד מוסר וחשבון הנפש והתבוננות. וכאשר מרגיש שבאמת יצא מתוקף העבירה, רק אז יאמר וידוי וזה מצוין.

צדיק גדול חוזר בתשובה, כיצד?

ולפי זה, יתכן צדיק מסוים אשר יש לו מעלות רבות בתורה ויראה, אבל מידת הכעס עדיין לא מתוקנת ומטיל אימה בתוך ביתו (ענין גיטין וז, וכן,

הסוד להצלחה בכל קרבות היצר ללא יוצא מן הכלל

שלום וברכה מורי ורבותי!

בשיחתנו הקודמת זכינו לדון ברכבי הנפש העמוקים שבאדם, ולגלות כי גם על פני הרבדים העליונים נראים אנו בעיני עצמנו כצדיקים עד כמעט גמורים, הרי שבתוכנו מסתתרים רבדים נמוכים יותר ונסתרים יותר, אשר עליהם יש לעבוד ואותם יש לקרב במידת האפשר לאותם רבדים גבוהים וחיצוניים.

היום, כהרגלנו לדון בדברים הנוערים באמת, נדון - היאך ניתן לרומם גם את אותם חלקים חיצוניים במבנה הנפש לרמות גבוהות יותר?

ונפשט את השאלה - אדם שעד היום לא היה רגיל לקום בבוקר בשעה סבירה, ובעקבות כך באופן קבוע לא היה מתפלל עד מתפלל ביחיד... לאחר מכן, היה מנהל יום שלם ללא קביעת עיתים לתורה. בנוסף לכך, במהלך מסחרו, משאו ומתנו לא היה שומר על יושר. בין לבין, היה גם מלכלך את לשונו בדברי שקר, ניוול ולשון הרע. בערבו של יום, כאשר היה חוזר לביתו "עייף" מפעילותו הרוחנית והגשמית, היה נוהג בגסות בכוסות ובאלימות מילולית ויותר, ברעייתו ובילדיו. והנה "יום בא בוער כתנור", ומידוענו "נפל" על שיעור תורה נוקב בו שמע על ימי הדין הקרבים ובאים ועל המשפט אותו אמור הוא לעבור יחד עם כל אחינו בית ישראל, הדברים נגעו ללבו, הניצוץ שבנפשו בער והבחור החליט לשנות את אורחותיו.

ברם, דא עקא, כאשר רואה הוא את סדר יומו המלא בחטאים ועוולות, מראש מתייאש הוא מהאפשרות לשוב בתשובה. הלא אין לו מעשה אחד או חטא מרכזי אחד עליו אמור הוא לעבוד, כל ימיו ולילותיו רעים וחטאים, ואם כן מה הסיכוי שיצליח להינזר מכל אותם מעשים מגונים אליהם הורגל ברבות השנים?

כל אחד ברמתו הרוחנית נמצא באותה שאלה. בין אם מעשי נפשעים עד כדי כך ובין אם לאו, עדיין מורגל כל אדם במבחר מעשים אותם היה שמח לשנות. ואם כן, נשאלת השאלה - היאך ניתן באבחת תשובה אחת לשנות דרך חיים ולשנות הנהגות בעייתיות?

ובכן, מורי ורבותי, שניים מהדברים המרכיבים את תהליך התשובה, על פי חז"ל (רמב"ם הלכות טו ע"ג), וכן פסק הרמב"ם בהלכות תשובה (פ"ב ט"ז), הם 'שינוי השם' ו'שינוי מעשה'. ובביאור הדברים למדונו חז"ל שאין מדובר בשינוי שמו של האדם מ'אברהם' ל'יצחק' וכדומה, וכמו כן אין מדובר בכך שישנה את משלח ידו לעבודה אחרת. המדובר בשני דברים שונים לחלוטין שהם אלה שאמורים לסייע בידי בעל התשובה להתמודד עם כל אותם מעשים וחטאים אליהם הורגל מילדותו.

וביאור הדברים כך הוא - אם צריך האדם להתמודד, לרגל חזרתו בתשובה, גם עם הקימה בבוקר, גם עם יחסיו לחברים, גם עם חושו המסחרי הבעייתי וגם עם לשונו המשתרבת, יקשה בעיני לנצח מלחמה בעלת קרבות רבים כל כך. לעומת זאת, אם ישנה בעקפיץ את דמותו ואישיותו ויגרום לריכוז המלחמה בשדה קרב אחד בלבד, ירבו סיכויי לניצחון.

וכלפי מה הדברים אמורים?

הדבר הראשון אותו אמור לעשות בעל תשובה הוא לשנות את מקומו מהחברה הרעה והמכירה אותו כרע, אליה היה מורגל. שינוי זה יגרום לו להתמודד פחות מול ניסיונות בהם לא יכול לעמוד. מול

חברה חדשהיקל בעיניו להיכנס לדמות חדשה, דמות מעודנת יותר, שאינה צורכת חטא ורוע בממדים להם הוא הורגל עד כה.

באותה מידה, ישנה האדם את שם תוארו, לא את שמו הפרטי, אלא את התואר אותו ייחס לעצמו עד כה. אם היה נקרא הוא בעיניו עד כה "יוסי מהשכונה", מעתה יקרא לעצמו "יוסי מהקהילה", ובמקרה הטוב אף "רבי יוסף". אותו "רבי יוסף" עם החברה החדשה והסביבה התקינה אליה סיגל את אורחותיו, לא יתמודד מידי יום בעשרות קרבות, הקרב היחיד יהיה על שמו החדש והאמתי. האם הוא עדיין אותו יוסי מהסביבה הבעייתית, או שמעתה הוא יוסף הרגוע והשליו, אשר מטבע הדברים משעת קימתו ועד שכבו לישון בסופו של יום נוהג בכבוד ראש, בעדינות נפש ובאצילות רוח.

את המלחמה לא ממקדים כלפי המעשים, כי אז כל מעשה הוא שדה קרב בפני עצמו, והכישלון כמעט מובטח. את המלחמה ממקדים כלפי האדם, כלפי השינוי המהותי אותו הוא עובר. מעתה הוא אינו אותו אדם נמוך רוח ואלים, מעתה הוא עדין אציל ובעל מדרגה רוחנית השואפת לגבוהות.

הגמרא (מנחות מ"ד ע"א) מספרת על אדם שעבר כבדת דרך ארוכה בכדי לעבור עבירות חמורות, ובדרכו לביצוע אותן עבירות טפחו הציציות על פניו, ומיד התגבר הוא על כל אותן עבירות וחזר לביתו לחיים טובים ולשלום. ויסוד המעשה אינו מובן לכאורה, שהרי אדם שהחליט לעבור עבירות והשלים עם כך למרות היותו עטוף בציצית, לא אמור לכאורה לחדול מאותן עבירות בגלל ציציות שטפחו על פניו. וכי מה השתנו הציציות המשתלשלות במותניו, או בטופחו על פניו?

והתשובה לכך מחכימה היא כהרגלה.

אותו אדם בהיותו בעמק הבכא, ראה את עצמו כחוטא ופושע וברור היה בעיניו שאינו ראוי ולו למבט קל מצדו של ריבון העולמים, חס ושלום. כאשר טפחו הציציות על פניו, הן בעצם הראו לו שלא רק שהוא זוכה למבטו ולמעקבו התמידי של ריבונו של עולם, אלא אף מעבר לכך זכאי וראוי הוא לנס שיעשה על ידו בכדי לעוררו.

באותו רגע הבין אותו אדם את מה שצריכים כולנו להבין... שגם כאשר אתה חש ברמה הרוחנית הנמוכה ביותר, עליך להבין שבשעה זו עומד ריבונו של עולם עם כל פמליא של מעלה, מסתכלים עליך וממתינים לראות כיצד יסתיים קרב חייך. היצר מאש ואתה בשר ודם, והניסיון קשה לפי כל קנה מידה. וכאן ממתין אבינו מלכנו הרחום בציפייה דרוכה, ורוצה לראות בניצחונך. אתה לא עבד שפל, אלא בן מוערך ונערץ על ידי אביך אוהבך העוקב אחר כל פרט בחייך ומצפה ומייחל לניצחונך.

ככל שנהפוך את הקרב לקרב מרכזי על זהותנו, כך נזכה וננצח הרבה יותר מאשר אם נסתפק בקרבות קטנים בכל מעשה ובכל ניסיון אשר נעשה. נשנה את שמנו, ועל פיו את רמתנו הרוחנית, ונבין עד כמה אהובים ורצויים אנו בפני אבינו שבשמים העוקב אחר מעשינו ומצפה ומייחל להצלחתנו. ועל ידי כך נזכה לפתוח דף חדש בחיינו בכל רמה רוחנית בה אנו עומדים, דף של ניסיונות ברמה הגבוהה יותר, דף של מעשים טובים באיכות טובה יותר.

ובזכות כך נזכה להיחתם בספר החיים והשלום, בנחת שלוה ומילוי כל המשאלות לנו ולבני ביתינו ולכל הנלווים אלינו, אמן.

ברוכים תהיו!

שאלה יפה

שׁוֹת ממוּרְנו הרב שליט״א

ניתן לשלוח שאלות בדרכים הבאות:

www.aterett.co.il info@aterett.co.il 03-5011125

ספרים הגורמים לאהוב את השבת

שאלה: על איזה ספר או דיסק המדברים על השבת הרב ממליץ, כדי לגרום לבני הבית לאהוב את השבת למרות כל האיסורים החלים בה?

תשובה: ספר "ומתוק האור" ב' חלקים על שבת. וכן ספר "הנהגות לשבת קדש" ב' חלקים.

"תחזור בתשובה על מה שאמרת..."

שאלה: איתא בגמרא (כ"ב טו), אחת בגבה ואחת בכריסה. ועיין ברשב"ם ובתוספות שם, שמבואר מדבריהם שהעדים עצמם בודקים את הנשים, ורואים אם יש להן שתי שערות.

ולכאורה תמוה לפרש כן, ואין זה מדרכי הצניעות, ובזיון גדול לבנות ישראל, והרי התורה אמרה "דרכיה דרכי נועם"?

תשובה: חס ושלום לומר כן! ומפורש בגמרא נדה (מ"ה), כל הנבדקות, נבדקות על פי נשים, ע"ש. וזה נקרא עדות, וזה נקרא עדים, ופשוט. ותחזור בתשובה על כך!

הגדר של מי שחושדים אותו ואין בו

שאלה: אדם שחשדו בו לשוא, ובאמת הוא אינו אשם כלל, האם יש לו זכויות על כך שחשדו בו לחינם?

תשובה: כתוב בגמרא (שבת ק"ה), יהא חלקי ממי שחושדין אותו ואין בו, ע"ש. כלומר, הוא צדיק במעשה מסוים, אלא שחושדים בו בטעות שהוא אשם בכך. באופן כזה, אם באמת הוא אינו אשם כלל, אשריו ואשרי חלקו, ומקבל על כך שכר.

אולם אם באמת הוא אשם במצב שנגרם, או במצב שחושדים בו, וזאת משום שהוא מסתובב שם ומפריע קצת, וזו הסיבה שחושדים בו. באופן כזה, גם אם אינו אשם ממש, מכל מקום בהתנהגות שלו הוא גרם לכך שיחשדו בו, ולכן יש לו בעיה מסוימת. וכן כאשר במקרה מסוים הוא אמנם לא היה אשם, אך במקרה אחר הוא כן היה אשם, עדיין הוא אינו צדיק במעשיו (ועי' בן יאיר ע"פ).

ישנן שאלות שלא כל אחד יכול לענות עליהן

שאלה: אני בחור בישיבה קטנה בשיעור ג' לקראת ישיבה גדולה. רציתי לשאול את כת"ר, האם ישנה עדיפות לישיבה מחוץ לעיר שבה אני גר? ומה הם התנאים לבחירת ישיבה גדולה ראויה ומתאימה?

תשובה: אתה צריך לשאול אך ורק את הרב או את המשגיח בישיבה שמכיר אותך אישית, את מעשיך, לימודך וחכמתך. לא כל אחד ראוי לענות על שאלה כזאת. לכן תתייעץ עם המשגיח וראש הישיבה שלך, וזה מצוין.

תשובה: עצה טובה, לעשות מהמחשבה שאלה ותשובה. ולדוגמא, תאמרי לעצמך: "אמנם נכון, עשיתי שטויות ונכשלתי, ויתכן שבשמים כועסים עלי, ומה יהיה? והתשובה היא, הרי חזרתי בתשובה, ובשמים אוהבים אותי".

וכן לומר לעצמך: הייתי לא צנועה, וזה אכן עוון גדול וחילול ה' נורא, ומה יהיה? והתשובה היא, כעת אני ברוך ה' צנועה, ומתנהגת בחסידות, וה' אוהב אותי", וזה מצוין.

לפחד מה' יתברך זה מצוין, אולם חובה לסלק מחשבות של שטויות, משום שאין שום יאוש בעולם כלל, ובשמים אוהבים את כולנו. וכמו שאמר רבנו זיע"א: שיש לעשות מהתורה תפלה, כך יש לעשות מכל הבלבולים שאלה ותשובה, ולהפוך את היצר הרע ליצר הטוב.

אל תתחבר לרשע!

שאלה: אני בחורה חרדית בת ארבע עשרה וחצי, ויש לי בת דודה שגם היא חרדית בת שלוש עשרה וחצי, ואני מרגישה שהיא מקלקלת אותי על ידי כל מיני דיבורים לא צנועים, מודרניות וכו'. ומחמת כן אימי שתחי', שהיא דודה שלה, אוסרת עלי להיות איתה בקשר. ושאלתי היא, כיצד עלי לנהוג בהתחשב בכך שהיא בת דודה שלי?

תשובה: אמא שלך צודקת, ויש לעשות בחכמה, ולהתרחק ממנה לגמרי. וכבר אמרו חז"ל הקדושים (בבב"א פ"א מ"ו): הרחק משכנ רע, ואל תתחבר לרשע.

וכדאי לומר לה שאת רוצה להתחזק ולהוסיף בצניעות ובקדושה, והיא תעזוב מעצמה, או שתתחזק איתך ביחד, וזה מצוין.

לבינתיים עליך לוותר על הטלפון לגמרי, ממש לגמרי! לא טלפון כשר ולא כלום, וזה מצוין. והזמן יעשה את שלו.

יש לך אמא מיוחדת, תשמעי לה תמיד, וכך תזכי להצלחה בחיים, אמן ואמן.

שינוי שם לחולה

שאלה: כאשר ישנו צורך לשנות את שם האדם, כגון חולה וכיוצא בזה, כיצד עושים זאת, האם חובה לבצע זאת בבית הכנסת?

תשובה: אין חובה בבית הכנסת, והעיקר לעשות לו "מי שברך" בעשרה, וכולם יענו אמן. ומכאן והלאה כולם יקראו לו בשם החדש, אבל ממש כולם! ויהיה הכל בהצלחה.

גם כדאי שהמשפחה שלו יקבלו על עצמם להתקדם ביהדות, הגברים בתורה, במצוות ובמעשים טובים, והנשים תתחזקנה בצניעות. ובעזרת ה' יתברך נשמע בשורות טובות. וזה יהיה השלימות לרפואתו.

חשש למראית עין בנעליים שנועלים ביום כיפור

שאלה: האם מותר לנעול ביום כיפור נעליים רגילות שאינן מעור, במקום בד, או שיש חשש משום מראית עין?

תשובה: גם נעליים של כיפור הלבנות זה דומה, ואין מראית עין. העיקר שהכל גומי, בד ופלסטיק, ואין עור כלל ועיקר.

בשר ודגים באותה צלחת

שאלה: אני מגישה מזון לעובדים בחברה. לפעמים מגיעים עובדים שאינם שומרים מצוות אשר רוצים מנת דג ומנת בשר באותה הצלחת. האם זה בסדר שאגיש להם את שתי המנות באותה צלחת?

תשובה: לא, צריך בשתי צלחות נפרדות. ואם אין ברירה, אז להפריד בין הדג והבשר, ולהניח ירק או סלט ביניהם, ושלוש על ישראל. ומצוה לפרסם ולעורר: "על פי הרפואה, אסור לאכול דגים ובשר ביחד", וזה ישפיע עליהם.

עבירות ששוקלים במאזניים אחרי מאה ועשרים שנה

שאלה: שמעתי בשיעור שאדם שלא מאמין שיום כיפור מכפר על עוונותיו, והוא מתחיל דף חדש, הוא כופר. ושאלתי היא, איך זה מסתדר אם הענין שכשהנשמה עולה לשמים אחרי מאה ועשרים שנה, האדם רואה על כף המאזניים את כל העבירות שהוא עבר מיום עמדו על דעתו, הרי אמורים להיות שם רק העבירות שהוא עבר בשנת פטירתו מיום הכיפורים ואילך?

תשובה: אני לא אוהב את המלים "כופר", "לא מאמין" הן וכיוצא בהן. ואין במלים אלו כבוד לה' יתברך. וכמוכן שאחרי מאה ועשרים שנה שוקלים את כל העבירות במאזניים, אולם אם זכה ונמחלו לו העבירות ביום הכיפורים, אז לא שוקלים לו אותם. ושוקלים בשמים רק את העבירות שלא נמחלו לו ביום הכיפורים, וכגון שעשה חילול ה', או כשלא חזר בתשובה, או עבירות שבין אדם לחבירו, רחמנא ליצלן.

לעשות מהמחשבות שאלה ותשובה

שאלה: אני אשה נשואה ויש לי ילדים, גדלתי בבית חרדי, וסטיתי מהדרך בגיל ההתבגרות. אמנם לא נהייתי חילונית לגמרי, אולם עשיתי הרבה שטויות לצערי. כיום אני ובעלי חסידי ברסלב, ומשתדלים לעבוד את ה' בקדושה.

השאלה שלי היא, יש לי כל הזמן מחשבות של שטויות מהעבר, ממש מחשבות טמאות, אני ממש לא יודעת מה לעשות. אני מנסה לגרש את המחשבות הללו, אבל הם חוזרות ונשנות, ואני מפחדת שה' יתברך יעניש אותי על כך. אני רוצה רק מחשבות טובות. מה עלי לעשות?